

မြန်မာ့ရှေးဦးအရွယ် ကလေးသူငယ်ပြုစုပျိုးထောင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာ
မိတ်ဆက်ဖြန့်ချိခြင်းနှင့် အမျိုးသားအဆင့် ဆွေးနွေးပွဲအခမ်းအနားတွင်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး အကြံပြုဆွေးနွေးပြောကြားချက်

နေပြည်တော်

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၉)ရက်

- ရှေးဦးအရွယ်ကလေးသူငယ်များ ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့်ဉာဏ်ရည် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဦးဆောင်လမ်းညွှန် ပံ့ပိုးမှုများပေးခဲ့ပြီး ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနတို့က စုပေါင်းပိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။
- လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ပါဝင်ကူညီပံ့ပိုးဆောင်ရွက်တဲ့ ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများ၊ INGO/NGO များ၊ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ အစရှိတဲ့ အဖွဲ့အစည်းများရဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေများကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းကဏ္ဍအလိုက်၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု နေရာဒေသအလိုက် စာရင်းပြုစုထားရှိခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအား ဝန်ကြီးဌာနမှ ထိရောက်သောပံ့ပိုးမှုများ ပေးအပ်နိုင်ရန် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- ရှေးဦးအရွယ် ကလေးသူငယ်ပြုစုပျိုးထောင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများမှာ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ မြောက်များစွာ ပါဝင်သဖြင့် ပိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ရာမှာ စနစ်တကျ ရှိရန်နှင့် အချင်းချင်းချိတ်ဆက်မိရန် လိုအပ်ပါတယ်။
- လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ဆောင်ရွက်ချက်များအားလုံးဟာ National Strategic Plan for Early Childhood Interventions (2017-2021) ရဲ့ ဘောင်အတွင်းမှ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် စနစ်တကျ တာဝန်များခွဲဝေသတ်မှတ် (division of labour) ပြီး ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းကာ မူဘောင်တစ်ခု (framework) အတွင်းမှ တိကျစွာဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလုပ်ငန်းများကို သီးခြားအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်တဲ့စနစ်အတွင်းမှာ ရှေးဦးကလေးသူငယ် ပြုစုပျိုးထောင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိတဲ့ ဆက်နွှယ်ဌာနအသီးသီးမှ အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါတယ်။ လူများပြီး ပွဲမစည်ဖြစ်မှာကို စိုးရိမ်ပါတယ်။

- ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုပြီး လိုအပ်သလို မွမ်းမံပြင်ဆင်နိုင်ရန်နှင့် အားဖြည့်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် “လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုမှုနှင့် ဆန်းစစ်သုံးသပ်မှုစနစ် (monitoring and evaluation system)” တစ်ခုရှိရန်လည်း လိုအပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ သင့်တင့်သော အချိန်ကာလတစ်ခုမှာ evaluation လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်သွားရန် လိုအပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ စီမံချက်လုပ်ငန်းများ (၁၄)ခုဖြင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်များကို မေးခိုင်ရောဂါကာကွယ်ဆေးထိုးနှံပေးခြင်း၊ ကလေးငယ်များအား မိခင်နို့တိုက်ကျွေးနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကလေး၏ဖွံ့ဖြိုးမှုကို စောင့်ကြည့်ပျိုးထောင်ပေးနိုင်ရန် ကလေးပြုစုစောင့်ရှောက်သူများအား အသိပညာပေးခြင်း၊ ကာကွယ်ဆေးများ အကြိမ်ပြည့်ထိုးနှံပေးခြင်း၊ အာဟာရပြည့်ဝစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သင့်တော်သော ကိုယ်လက်လှုပ်ရှား အားကစားလေ့ကျင့်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးအသိပညာမြှင့်တင်ခြင်း စတဲ့လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနမှ ၎င်းလုပ်ငန်းများအနက် ရောဂါကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများနှင့် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို အထူးအလေးထား ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။
- အိုင်အိုဒင်းဓာတ်ဟာ ကလေးငယ်များ ဉာဏ်ရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် မရှိမဖြစ် အရေးကြီးတဲ့ အိုင်အိုဒင်းချို့တဲ့မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တဲ့ရောဂါများ ပပျောက်ရေးကိုလည်း အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။
- အရေးကြီးတာက ကလေးသူငယ်များနှင့် အမြဲတမ်းအတူနေထိုင်တဲ့ မိဘများ၊ မိသားစုဝင်များနှင့် ဆွေမျိုးများရဲ့ ကျန်းမာရေးအသိပညာကြွယ်ဝမှုမှာ အဓိကအကျဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ ကလေးသူငယ်များရဲ့ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၊ သိမှုနှင့် စာရိတ္တဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ လူမှုဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အတွက် ကလေးပြုစုစောင့်ရှောက်သူများ သိရှိလိုက်နာ ဆောင်ရွက်တတ်စေရန် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါတယ်။
- ကျန်းမာရေးအသိပညာမြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်း အပါအဝင် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းအထောက်အကူပြု mobile tablet များကို လက်တွေ့မြေပြင်မှာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိတဲ့ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများထံ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ဖြန့်ဝေထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ အဲဒီ mobile tablet များကို ပိုမိုထိရောက်စွာသုံးစွဲခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်များရဲ့ မိဘများ

အပါအဝင် မိသားစုများ၊ ကလေးပြုစုစောင့်ရှောက်သူများရဲ့ ကျန်းမာရေးစာတတ်မြောက်မှုကို မြှင့်တင်ရန် ပိုမိုလုပ်ဆောင်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

- အာဟာရပြည့်ဝသော ဒေသထွက် စားသောက်ကုန်များကို ပေါကြွယ်ဝစွာ စားသုံးနိုင်ရေး အတွက် ဒေသထွက် စားသောက်ကုန်များ ပိုမိုတိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်ရန် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနရဲ့ အခန်းကဏ္ဍဟာလည်း အခရာကျပါတယ်။
- ကျောင်းမုန့်ဈေးတန်းများမှာ အာဟာရမပြည့်ဝတဲ့/အာဟာရတန်ဖိုးအလွန်နည်းပါးတဲ့ စားသောက်ကုန်များ၊ အချို၊ အငန်နှင့် အဆီလွန်ကဲသည့် ကျန်းမာရေးနှင့်မညီညွတ်တဲ့ စားသောက်ကုန်များ ရောင်းချခြင်းမပြုလုပ်ရန်မှာလည်း အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒီကိစ္စကို ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ မိဘဆရာအသင်း၊ ကျောင်းအုပ်များနှင့် ဆရာ/ဆရာမများက ကျောင်းသားများနှင့်ပူးပေါင်းပြီး ဆောင်ရွက်ပါက အောင်မြင်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘူးဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ဟာ အိတ်ပေါက်နှင့် ဖားကောက်သလို ဖြစ်နေပါမယ်။
- လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာမှာ အခက်အခဲများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို အဖြေရှာဖော်ထုတ်ပြီး ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန်ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အသုံးပြုသုတေသန (implementation research) လုပ်ငန်းများကိုပါ ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်သင့်ပါတယ်။
- မဟာဗျူဟာများဟာလည်း လက်တွေ့အခြေအနေများနှင့်ကိုက်ညီကာ အမှန်တကယ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး ပြည်သူများကလည်း လက်ခံတဲ့ မဟာဗျူဟာများဖြစ်ရန် လိုအပ်ပါတယ်။
- ရှေးဦးအရွယ် ကလေးသူငယ်ပြုစုပျိုးထောင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စ၌ ကလေးငယ်များ ကိုယ်ခံအား ကောင်းမွန်စေရန်အတွက် မိခင်ရဲ့ နို့ဦးရည် (colostrum) ကို တိုက်ကျွေးခြင်း၊ ကလေးငယ် အသက် ပထမ(၆)လအတွင်း မိခင်နို့တစ်မျိုးတည်းကိုသာ တိုက်ကျွေးခြင်းနှင့် အသက်(၆)လ ကျော်ပါက ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်တဲ့ ဖြည့်စွက်စာများ ကျွေးမွေးခြင်းဟာ အထူးအရေးကြီး ပါတယ်။ အခြေခံကျန်းမာရေး အုတ်မြစ်ခိုင်မှသာလျှင် ကလေးသူငယ်များဟာ ကျန်းမာသန်စွမ်း ပြီး ဉာဏ်ရည်မြင့်မားတဲ့ လူငယ်များဖြစ်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ဒီကိစ္စများကို ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုတည်းက ဆောင်ရွက်လို့ မရနိုင်ဘဲ အားလုံးပါဝင် တာဝန်ယူမှု (shared responsibility) ရှိရန်မှာ အထူးပဲအရေးကြီးပါတယ်။ အောင်မြင်မှုရလဒ်ဟာလည်း ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုတည်းရဲ့ ဆောင်ရွက်

ချက်ကြောင့်သာမဟုတ်ဘဲ အားလုံးရဲ့ အောင်မြင်မှုရလဒ် (shared credit) ဖြစ်တာကို အသိအမှတ်ပြုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- ယနေ့အစည်းအဝေးဟာ အထူးအရေးကြီးတဲ့အတွက် ကောက်ရိုးမီးသဖွယ် မဖြစ်စေလိုဘဲ နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် လမ်းညွှန်ချက်များမှာ ပါဝင်တဲ့အချက်များကို ဂရုပြုပြီး မိမိတို့ အားလုံးအတူ ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ကြရန် လိုအပ်ပါတယ်။

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)